

İRAN ÜLKE RAPORU

DIŞ TİCARET VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİRİMİ

2024

İRAN ÜLKE PROFİLİ

Başlıca Sosyal Göstergeler

Devletin Adı: İran İslam Cumhuriyeti

Milli Günü: 11 Şubat

Resmi Dili: Farsça

Nüfusu (2024): 87.412.000 (IMF)

Yüzölçümü (kara): 1.622.500 km² (Dünya Bankası)

Başkent: Tahran

Başlıca Şehirleri: Tahran, Meşhed, İsfahan, Tebriz, Şiraz, Ahvaz, Bander Abbas, Urumiye, Kerej

Para Birimi*: Riyal (Halk arasında Tümen ifadesi kullanılmaktadır.) 1 Tümen = 10 Riyal

Döviz kuru: Üç döviz kuru bulunmaktadır (Resmi kur, NİMA kuru, Serbest kur oranı)

Milli Günü: 11 Şubat

Hafta sonu tatili: Perşembe & Cuma

Takvim: Celali Takvim (Şemsi Hicri) – Güneş yılı, Hicret başlangıç

Yılbaşı (yeni yıl) tatili: 21-24 Mart (nevruz)

Uluslararası Telefon Kodu: +98

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Country Report, CIA Fact Book, IMF

(*) Tahmini veriler Kaynak: IMF-Nisan 2024

İRAN ÜLKE PROFİLİ

Genel Ekonomik Durum

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlarla, milyar \$)	347,45	403,53	464,18	486,25	509,43	532,17	554,01	576,24
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlarla -%)	3,8	4,7	3,3	3,1	2,7	2,3	2	2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla- \$)	4.055	4.663	5.310	5.508	5.713	5.909	6.091	6.272
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	45,8	41,5	37,5	32,5	27,5	25	25	25
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	4,1	4,4	3,6	3,4	3,2	3,2	3,2	3,2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	9	9	8,9	8,8	8,6	8,5	8,5	8,4
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	35,8	28,3	25,5	25,7	24,9	24,8	25,8	26,9

(* Tahmini veriler Kaynak: IMF-Nisan 2024

İran, 2024 yılı için tahmin edilen GSYİH'sı itibariyle 196 ülke arasında 35. büyük ekonomidir. Bu çerçevede, kişi başına düşen milli geliri ile dünyada 117. sırada yer almaktadır. (IMF)

İran ekonomisi; geliri esas itibarıyla petrol ve doğalgaz ihracatına bağlı, aşırı düzenleyici çerçeveye sahip, içe dönük ve kapalı, kısıtlı rekabetin olduğu, vergilemenin etkili bir şekilde çalışmadığı, sübvansiyonların yaygın bir şekilde bulunduğu, düşük faktör verimliliğine sahip kamunun baskın olduğu bir ekonomik görünüm sunmaktadır.

2022 yılı GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı %13, sanayinin (inşaat dahil) %40 ve hizmetler sektörünün %47'dir. İmalat sektörünün katkısı %20 oranında olmuştur. (Dünya Bankası-2024)

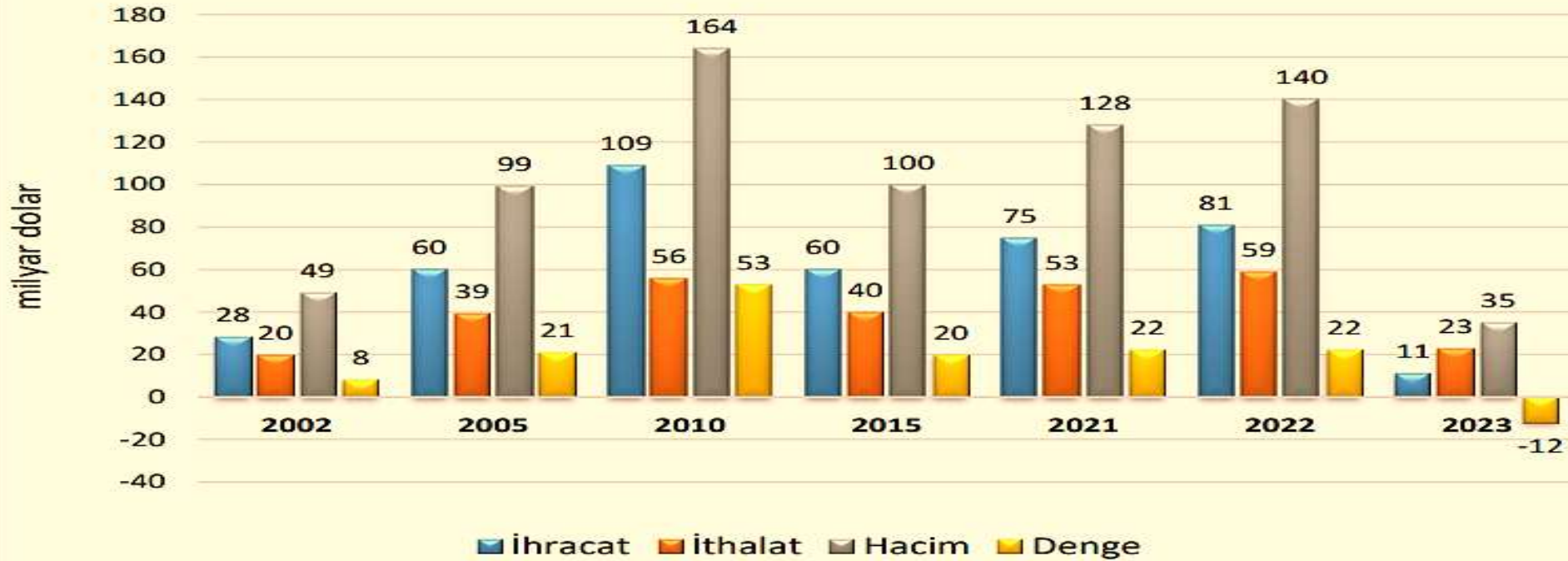
İRAN DIŞ TİCARET

Ülkenin Dış Ticareti

İran'ın dış ticareti yıllar içinde yaptırımlara bağlı olarak önemli dalgalanmalar yaşamaktadır. Yaptırımların siyasi, askeri ve ticari boyutları bulunmaktadır. İran'a yönelik olarak BM gibi uluslararası kuruluşlar, Avrupa Birliėi (AB) gibi ulus üstü kuruluşlar, İsrail ve ABD gibi ülkeler tarafından muhtelif yaptırımlar uygulanmıştır. 2022 yılında 140 milyar dolar dış ticaret hacmi, 2023 yılında 35 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Ayrıca 2022 yılında lehine olan dış ticaret dengesi de 2023 yılında aleyhine bir durum söz konusu olmuştur.

İran'ın Dış Ticaret Göstergeleri (milyar dolar)

İRAN DIŞ TİCARET

İran'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürünler sırasıyla, Plastikler ve bunlardan mamul ürünler, Cevherler, Mineral yakıtlar, mineral yağlar, Organik kimyasallar ve Demir ve çelik olarak sıralanmaktadır.

Ürün Kodu	Ürün etiketi	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
Toplam	Tüm ürünler	75.144.618	80.900.398	11.913.922	100	-85
'39	Plastikler ve bunlardan mamul ürünler	6.304.110	5.806.334	2.151.858	18	-63
'26	Cevherler, cüruf ve kül	560.317	899.502	1.388.819	12	54
'27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler;	40.107.753	45.600.446	1.234.895	10	-97
'29	Organik kimyasallar	4.420.591	4.304.399	1.130.904	9	-74
'72	Demir ve çelik	7.561.129	6.484.115	822.106	7	-87
'08	Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; turunçgil veya kavun kabukları	2.356.853	1.793.208	791.323	7	-56
'74	Bakır ve bunlardan mamul ürünler	2.060.214	1.803.779	766.910	6	-57
'76	Alüminyum ve bunlardan mamul ürünler	814.425	1.210.264	578.769	5	-52
'79	Çinko ve bunlardan mamul ürünler	546.880	580.210	334.821	3	-42
'25	Tuz; kükürt; toprak ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	667.353	827.108	305.599	3	-63
'28	İnorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikler, ...	512.958	792.440	183.805	2	-77
'69	Seramik ürünler	348.386	375.513	183.155	2	-51
'20	Sebze, meyve, kuruyemiş veya diğer bitki parçalarının preparatları	271.837	256.399	154.503	1	-40
'07	Yenilebilir sebzeler ve bazı kök ve yumrular	869.677	799.865	150.075	1	-81
'73	Demir veya çelikten mamul ürünler	461.246	654.130	135.932	1	-79

Kaynak: Trademap (2023 Mirror Data/ İran)

İRAN DIŞ TİCARET

İran'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürünler sırasıyla, Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler , Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar, Tahıllar, Elektrikli makine ve ekipmanlar, Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler olarak sıralanmaktadır.

Ürün Kodu	Ürün etiketi	2021	2022	2023	Pay (% , 2023)	Değişim (% , 2022-2023)
Toplam	Tüm ürünler	52.957.972	58.726.180	23.359.266	100	-60
'84	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	7.138.922	7.495.391	3.941.085	17	-47
'87	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parçaları ve aksesuarları	2.056.235	2.786.160	2.769.386	12	-1
'10	Tahıllar	7.623.585	8.486.814	2.062.244	9	-76
'85	Elektrikli makine ve ekipmanlar ve bunların parçaları; ses kayıt cihazları ve çoğaltıcıları, televizyon ...	7.548.864	7.142.663	1.983.012	8	-72
'12	Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler; endüstriyel veya tıbbi ...	1.825.658	2.108.890	1.518.165	7	-28
'90	Optik, fotoğrafik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi ...	1.459.127	1.439.312	1.104.197	5	-23
'30	Eczacılık ürünleri	1.925.289	1.922.296	851.222	4	-56
'39	Plastikler ve bunlardan mamul ürünler	1.433.064	1.754.897	701.060	3	-60
'23	Gıda endüstrilerinden kaynaklanan artıklar ve atıklar; hazırlanmış hayvan yemi	1.296.435	665.578	567.954	3	-15
'38	Çeşitli kimyasal ürünler	974.328	1.044.696	491.660	2	-53
'29	Organik kimyasallar	2.020.669	2.239.091	447.620	2	-80
'73	Demir veya çelikten mamul ürünler	486.245	558.600	419.685	2	-25
'55	Yapay elyaflar	400.571	479.358	353.441	2	-26
'72	Demir ve çelik	1.354.982	1.748.662	331.347	1	-81
'15	Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal yağlar	2.757.146	2.689.884	327.039	1	-88

Kaynak: Trademap (2023 Mirror Data/ İran)

İRAN DIŞ TİCARET

İran'ın Ükelere Göre İhracatı (bin dolar)

İran'ın en çok ihracat yaptığı ülkeler sırasıyla şöyledir; Çin, Türkiye, Pakistan, Hindistan ve Ermenistan'dır. Türkiye'ye olan ihracat miktarı 2,1 milyar dolar seviyesindedir.

İthalatçılar	2021	2022	2023	Pay (%,2023)	Değişim (%, 2022-2023)
Toplam	75 144 618	80 900 398	11 308 828	100	-86
Çin	6 500 367	6 355 060	4 554 171	40,3	-28,3
Türkiye	2 823 679	3 353 808	2 180 642	19,3	- 35
Pakistan	661 411	848 696	943 287	8,3	11,1
Hindistan	408 679	653 605	667 543	5,9	2,1
Ermenistan	437 563	598 959	597 233	5,3	-0,3
Azerbaycan	397 524	476 434	473 064	4,2	-0,7
Almanya	370 557	316 445	265 040	2,3	-16,2
Gürcistan	136 521	209 451	225 282	2	7,6
Kazakistan	165 559	209 966	218 528	1,9	4,1
İtalya	211 638	169 893	163 003	1,4	-4,1
İspanya	123 989	170 716	98 577	0,9	-42,3
Şili	102 689	99 797	85 395	0,8	-14,4
Romanya	72 504	76 691	64 449	0,6	- 16
Bulgaristan	70 528	89 773	60 911	0,5	-32,1
Belçika	79 705	78 186	54 263	0,5	-30,6

İRAN DIŞ TİCARET

İran'ın Ükelere Göre İthalatı (bin dolar)

İran'ın en çok ithalat yaptığı ülkeler sırasıyla şöyledir; Çin, Türkiye, Brezilya, Almanya ve Hindistan'dır. 2023 yılı Türkiye'ye olan ithalat miktarı 3,2 milyar dolar seviyesindedir.

İhracatçılar	2021	2022	2023	Pay (%2023)	Değişim (%2022-2023)
Toplam	52.957.972	58.726.180	23.359.266	100	-60
Çin	8.277.853	9.440.300	10.107.447	43	7
Türkiye	2.770.962	3.068.842	3.225.687	14	5
Brezilya	1.940.974	4.296.796	2.298.109	10	-47
Almanya	1.703.328	1.666.384	1.297.160	6	-22
Hindistan	1.284.001	1.839.523	1.187.273	5	-35
İtalya	532.670	581.195	648.843	3	12
Hollanda	513.982	345.039	496.697	2	44
Malezya	565.770	784.419	411.729	2	-48
Kanada	322.418	280.126	338.492	1	21
Belçika	269.621	279.463	336.392	1	20
Fransa	265.585	329.864	305.306	1	-7
İspanya	279.649	241.679	233.237	1	-3
Romanya	403.509	245.686	197.903	1	-19
Endonezya	187.177	242.552	195.129	1	-20
İsviçre	170.246	152.823	184.941	1	21

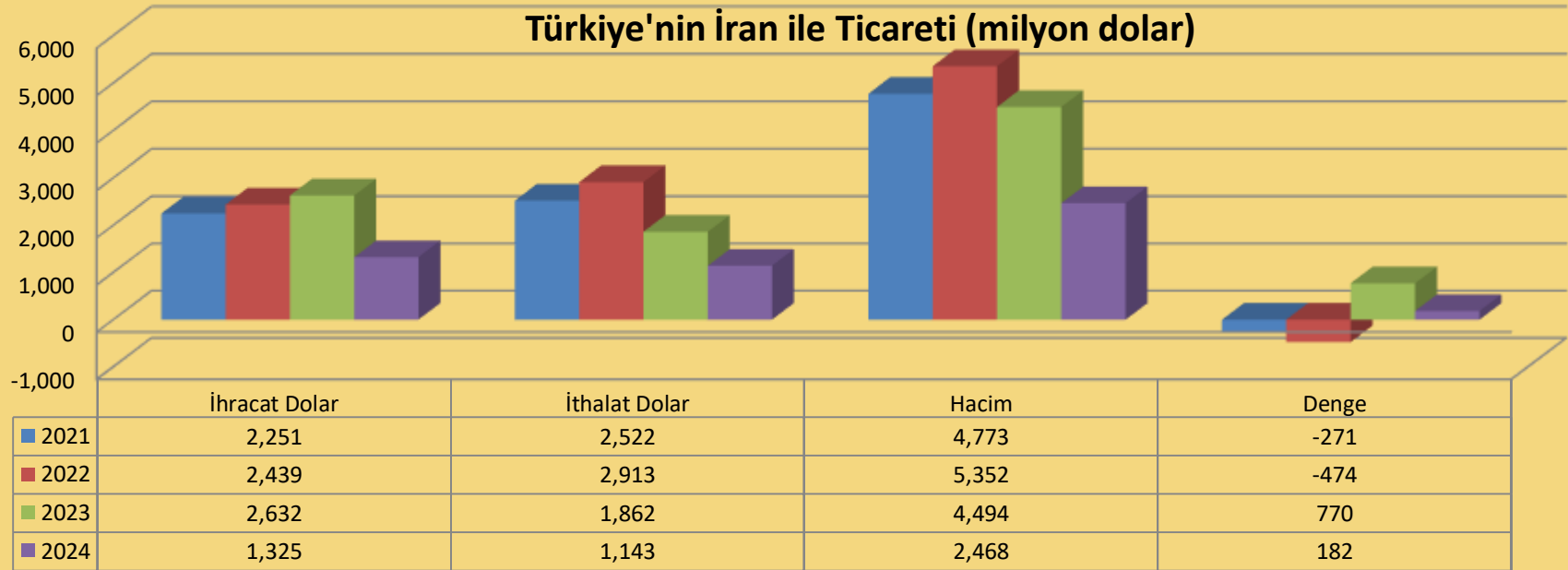
TÜRKİYE İLE TİCARET

Türkiye ile İran arasındaki ticarete 2021 ve 2022 yılına kadar İran lehine seyreden dış ticaret dengesi, İran'dan yapılan ithalatın azalması ve ihracatımızın artması ile 2023 ve 2024 yılında Türkiye lehine fazla vermeye başlamıştır.

Türkiye lehine olan dış ticaret dengesi 2023 yılında 770 milyon dolara, dış ticaret hacmi 4,4 milyar dolara ulaşmıştır.

2023 yılında ihracat 2,6 milyar dolar, ithalat 1,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2024 ilk 7 aylık ihracat 1,3 milyar dolar, ithalat 1,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE - İRAN DIŞ TİCARET

2023 YILI TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI

2023 yılı Türkiye'nin İran'a ihracatında önemli ürünler sırasıyla; Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar, Hububat, Sentetik ve suni devamsız lifler, Plastikler ve mamulleri ve Elektrikli makina ve cihazlar olarak sıralanmaktadır.

FASIL ADI	İHRACAT DOLAR
TOPLAM	2.632.713.692
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	300.151.518
Hububat	241.726.232
Sentetik ve suni devamsız lifler	197.180.448
Plastikler ve mamulleri	166.938.796
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	139.142.080
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	117.642.674
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	88.807.684
Odun veya diğer lifli selülozik maddelerin hamurları, geri kazanılmış kağıt veya karton (döküntü, kırıntı ve hurdalar)	85.150.304
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	78.998.541
Metal cevherleri, cüraf ve kül	70.096.264
Kakao ve kakao müstahzarları	58.999.096
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	58.278.844
Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	53.006.224
Etler ve yenilen sakatat	48.534.553
Albüminoid maddeler, değişikliğe uğramış nişasta esaslı ürünler, tutkallar, enzimler	48.024.671
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	47.347.241
Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	41.483.200
Demir veya çelikten eşya	41.011.617
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	40.112.902
Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya	40.040.677

Kaynak: Tük

TÜRKİYE - İRAN DIŞ TİCARET

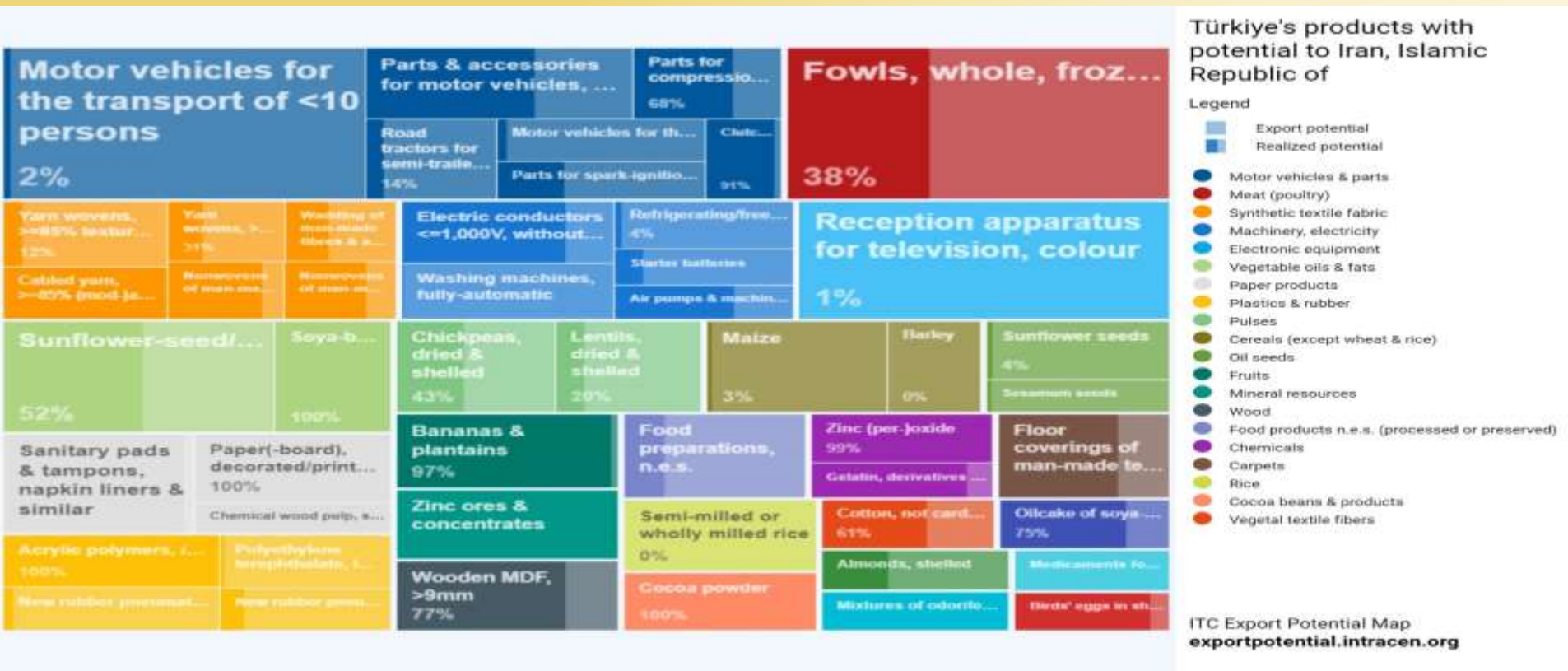
2023 YILI TÜRKİYE'NİN İRAN'DAN İTHALATI

2023 yılı Türkiye'nin İran'dan ithalatında önemli ürünler sırasıyla; Alüminyum ve alüminyumdan eşya, Plastikler ve mamulleri, Bakır ve bakırdan eşya, Çinko ve çinkodan eşya, Demir ve çelik olarak sıralanmaktadır.

FASIL ADI	İTHALAT DOLAR
TOPLAM	1.862.366.214
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	410.824.280
Plastikler ve mamulleri	307.447.216
Bakır ve bakırdan eşya	286.448.757
Çinko ve çinkodan eşya	269.705.783
Demir ve çelik	141.317.463
İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	63.875.309
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	52.485.604
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	45.330.403
Cam ve cam eşya	35.501.243
Organik kimyasal ürünler	28.922.360
Gübreler	27.669.665
Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	21.305.820
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	19.008.395
Kauçuk ve kauçuktan eşya	16.029.474
Demir veya çelikten eşya	14.335.820
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	12.645.976
Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	12.550.912
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	11.881.077
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	8.848.642
Kahve, çay, paraguay çayı ve baharat	7.156.125

Kaynak: Tük

TİCARET GELİŞİMİ İÇİN SPOT İHRACAT FIRSATLARI (ITC)

Türkiye'den İran İslam Cumhuriyeti'ne en büyük ihracat potansiyeline sahip ürünler, Tavuk, bütün, dondurulmuş, <10 kişilik taşıma için motorlu taşıtlar ve Televizyon için alıcı cihazlar, renkli. <10 kişilik taşıma için motorlu taşıtlar, değer açısından potansiyel ve gerçek ihracat arasındaki en büyük mutlak farkı gösteriyor ve 112 milyon dolar değerinde ek ihracat gerçekleştirmeye yer bırakıyor.

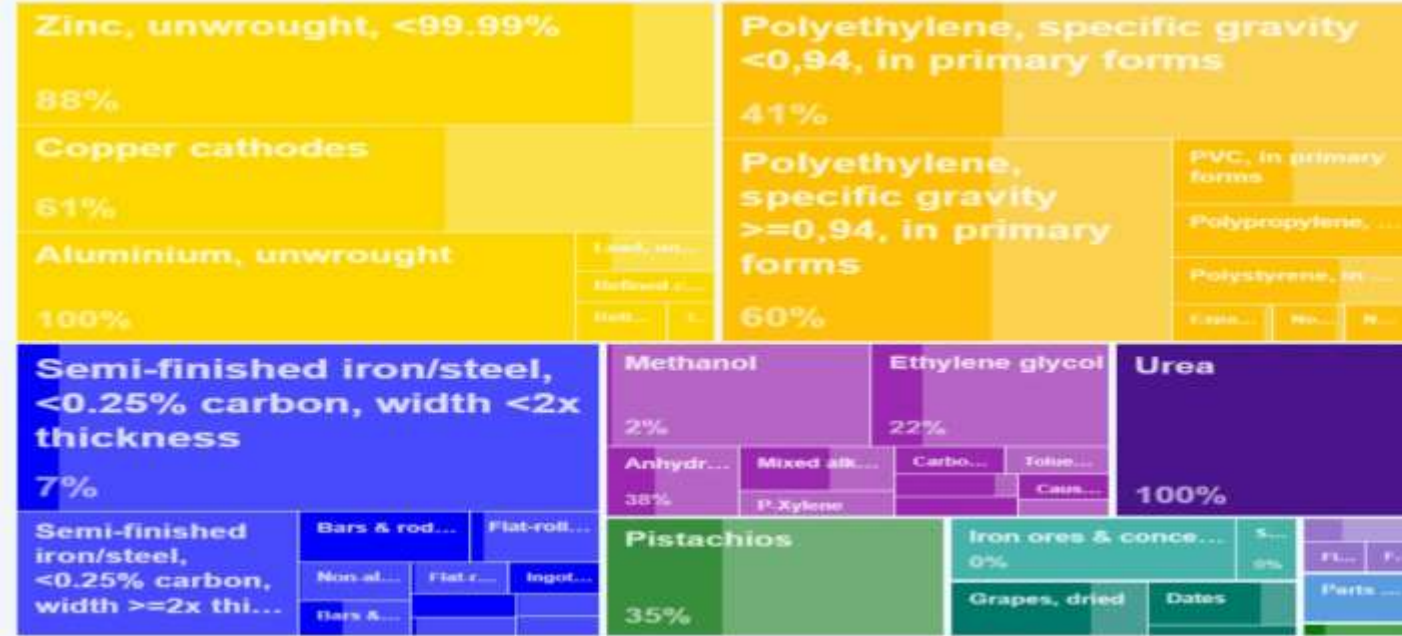
TİCARET GELİŞİMİ İÇİN SPOT İHRACAT FIRSATLARI (ITC)

Iran, Islamic Republic of's products with potential to Türkiye

Legend

- Export potential
- Realized potential
- Metals (except ferrous & precious)
- Plastics & rubber
- Ferrous metals
- Chemicals
- Fertilisers
- Nuts
- Mineral resources
- Fruits
- Glass articles
- Machinery, electricity
- Metal products

ITC Export Potential Map
exportpotential.intracen.org

İran İslam Cumhuriyeti'nden Türkiye'ye en büyük ihracat potansiyeline sahip ürünler; Yarı mamul demir/çelik, <0,25 karbon, genişlik <2x kalınlık, Polietilen, özgül ağırlık <0,94, birincil formlarda ve Polietilen, özgül ağırlık >=0,94, birincil formlardadır. Yarı mamul demir/çelik, <0,25 karbon, genişlik <2x kalınlık, değer açısından potansiyel ve gerçek ihracat arasındaki en büyük mutlak farkı göstermekte olup, 505 milyon dolar değerinde ek ihracat gerçekleştirmek için yer bırakmaktadır.

ŞANLIURFA İRAN TİCARETİ

ŞANLIURFA - İRAN DIŞ TİCARET DEĞERLERİ

Yıl	İhracat Dolar	İthalat Dolar
2020	972,51	3.167.341
2021	1.123.748	4.744.886
2022	17.179.682	11.789.332
2023	25.252.753	10.272.705
2024	8.387.658	13.196.267

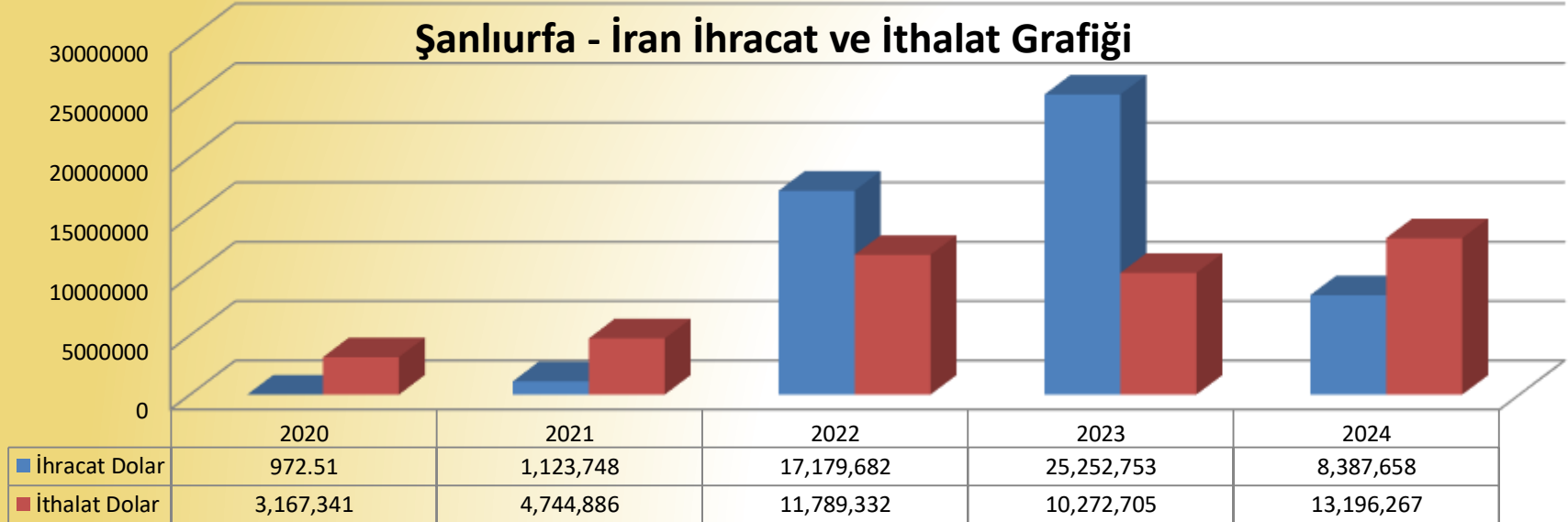
Şanlıurfa'nın İran'a olan ihracat miktarı son yıllarda hızlı bir şekilde artmaktadır. 2020 yılında 972 dolar olan ihracat miktarı 2023 yılında 25,2 milyon dolar seviyesine yükselmiştir.

Şanlıurfa'nın İran'dan ithalat miktarı 2020 yılında 3,1 milyon dolardan 2023 yılında 10,2 milyon dolar seviyesine yükselmiştir.

Şanlıurfa'nın İran'a gerçekleştirdiği ihracat kalemleri şunlardır; **Dalgıç Motor ve Pompa, İplik, Trafo, Pamuk, Aşı ve Tohum.**

Kaynak: TÜİK

Şanlıurfa - İran İhracat ve İthalat Grafiği

ŞANLIURFA İRAN TİCARETİ

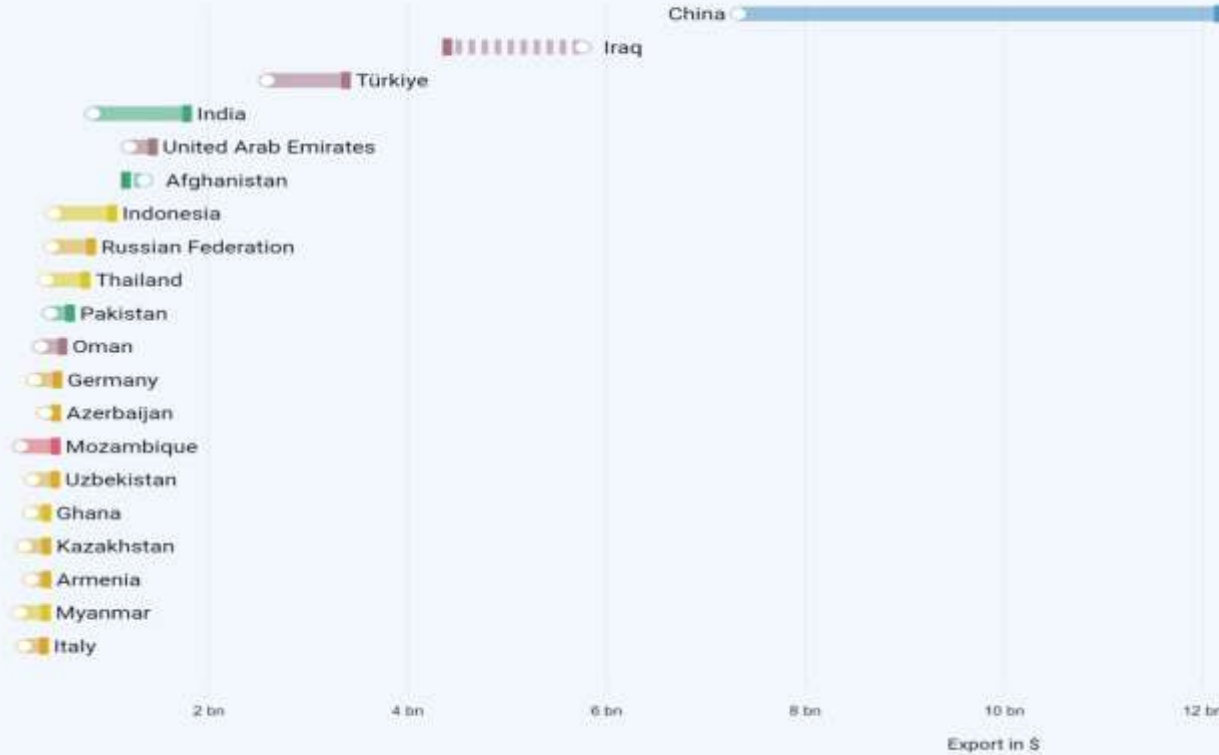

ŞANLIURFA'DAN İRAN'A İHRACAT YAPAN BELLİ BAŞLI FİRMALAR

1. AKBİRLİK KONFEKSİYON TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
2. ALTUNSAN PAMUK ÇIRÇIR TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
3. ELSAN TRANSFORMATÖR ELEKTRİK İTHALAT İHRACAT SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
4. NUR DALGIÇ VE ELEKTRİK MOTORLARI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
5. EMTİ İPLİK TEKSTİL İTHALAT İHRACAT TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
6. AKABE ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
7. ENERGY YATIRIM İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
8. FERSAN TRAFİKO SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
9. KORKUT ELEKTRİK İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
10. METSAN TRAFİKO ELEKTRİK SULAMA İNŞ. MAK. TARIM SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
11. RTS TARIM SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
12. STS TRAFİKO ELEKTRİK İNŞAAT İTHALAT İHRACAT LİMİTED ŞİRKETİ
13. YGT BARAY PAMUK TEKSTİL SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
14. DOLLVET BIYOTEKNOLOJİ A.S.
15. SURUROGULLARI İTH. İHR. GIDA TURİZM TEKS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
16. GOLD TRANSFORMERS ELEKTRİK HURDA GERİ DÖNÜŞÜM İTHALAT İHRACAT LTD. ŞTİ.
17. MDS ELEKTRİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

Kaynak: ŞUTSO, GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ

TİCARET GELİŞİMİ İÇİN SPOT İHRACAT FIRSATLARI (ITC)

Markets with potential for Iran, Islamic Republic of's exports

Legend

- Export potential
- Actual exports
- Potential to actual exports gap
- East Asia
- Middle East
- South Asia
- East Europe & Central Asia
- Southeast Asia
- EU & West Europe
- Southern Africa
- Western Africa

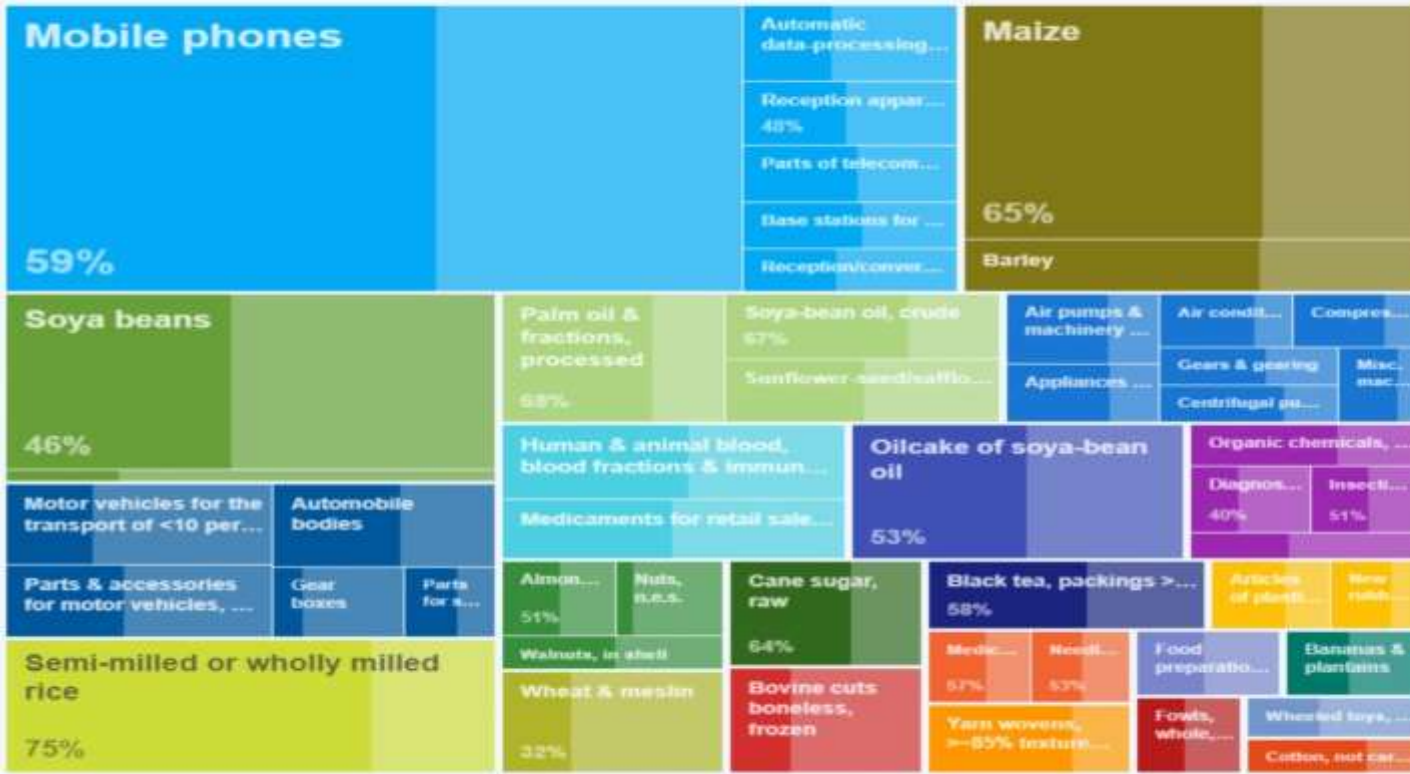
ITC Export Potential Map
exportpotential.intracen.org

İran İslam Cumhuriyeti'nin tüm ürünleri için en büyük potansiyele sahip pazarlar Çin, Irak ve Türkiye'dir. Çin, değer açısından potansiyel ve gerçek ihracat arasındaki en büyük mutlak farkı göstermektedir ve 5,3 milyar dolar değerinde ek ihracat gerçekleştirmeye yer bırakmaktadır.

Kaynak: ITC

TİCARET GELİŞİMİ İÇİN SPOT İHRACAT FIRSATLARI (ITC)

Products with potential to Iran, Islamic Republic of

Legend

Export potential
Realized potential

- Electronic equipment
- Cereals (except wheat & rice)
- Oil seeds
- Motor vehicles & parts
- Rice
- Vegetable oils & fats
- Machinery, electricity
- Pharmaceutical components
- Vegetal residues & animal feed
- Chemicals
- Nuts
- Wheat
- Sugar
- Meat (except poultry)
- Tea & mate
- Plastics & rubber
- Optical products, watches & medical instruments
- Synthetic textile fabric
- Food products n.e.s. (processed or preserved)
- Fruits

ITC Export Potential Map
exportpotential.intracen.org

Dünya'dan İran İslam Cumhuriyeti'ne en büyük ihracat potansiyeline sahip ürünler Cep telefonları, Mısır ve Soya fasulyesidir. Cep telefonları, değer açısından potansiyel ve gerçek ihracat arasındaki en büyük mutlak farkı gösterir ve 1,8 milyar dolar değerinde ek ihracat gerçekleştirmek için alan bırakır.

TÜRKİYE – İRAN ARASINDAKİ ANLAŞMALAR VE VERGİLER

Türkiye ile İran arasında 10 yıldır müzakereleri süren “Tercihli Ticaret Anlaşması” (TTA), 29 Ocak 2014 tarihinde imzalanmıştır.

Türkiye-İran TTA ile, Türkiye’nin bazı tarım ürünlerinde İran’a tarife indirimini vermesi ve buna karşılık İran’ın ise, bazı sanayi ürünlerinde Türkiye’ye tarife indirimini sağlaması kararlaştırılmıştır. İran’ın, TTA ile Türkiye’ye tarife indirimini sağlayacağı ürünler arasında; temizlik ürünleri, ilaç, kozmetik, plastik malzemeler, orman ürünleri, tekstil, hazır giyim, ev tekstili, mobilya, çelik ürünleri, demir ve demirdışı metaller, buzdolabı, bulaşık makinaları gibi beyaz eşya ürünleri, klimalar ve elektrik-elektronik ürünleri gibi birçok ürün yer almaktadır.

Türkiye ile İran arasında “Tercihli Ticaret Anlaşması”na ek olarak “Çifte Vergilendirmeyi Önleme” ve “Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması” ikili anlaşmaları yürürlükte.

İran’da standart Katma Değer Vergisi oranı %8’dir. Temel gıdalar, tıbbi ilaçlar, tarım ürünleri ve el yapımı halılar KDV’den muaftır.

Ülkede Kurumlar Vergisi oranı %25’tir, Gelir Vergisi oranı ise kişilerin senelik gelire göre %0, %10 ve %20 olarak değişmektedir.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı(Kolay İhracat Platformu)

İRAN'A GERÇEKLEŞTİRİLECEK İHRACATLARDA BİLİNMESİNDE VE DİKKAT EDİLMESİNDE FAYDA GÖRÜLEN BAŞLICA HUSUSLAR

1. Her koşulda akreditif ödeme şeklinde ısrarcı olunması ve alıcının bankaların akreditif açmadığı vb. yönündeki yanlış yönlendirmelerine itibar edilmemesi,
2. Alıcının üretici firma olup olmadığının sorgulanması,
3. Alındığı haliyle satışa konu edilecek eşya ihracatındaki 30 gün şartına dikkat edilmesi,
4. Vadeli vesaik mukabili ödeme şeklinin mümkün mertebe kabul edilmemesi,
5. Alıcı firmadan teminat veya garanti istenmesi,
6. Eximbank tarafından ihracat firmalarımıza sağlanan sigorta imkanlarının değerlendirilmesi,
7. Firmanın güvenilirliği hakkında mutlaka araştırma yapılması,
8. İran'da bankacılık sisteminin yavaş ilerlemesi nedeniyle ihracat bedeli transferlerinde yaşanabilecek gecikmelere sabır gösterilmesi

Anılan firmalarca sunulan rapor hizmetleri karşılığında talep edilen ücretler, ülkeden ülkeye ve talep edilen rapor sayısına göre değişebilmekle birlikte, bir firma için hazırlanacak rapor ücreti takriben 60 Euro – 180 Euro arasında değişebilmektedir.

Pazara Giriş Yolu

Acenteler ve distribütörler: İran'da ticari acente ve distribütör aracılığı ile iş yapma biçimi oldukça yaygındır. Nakliye masrafları ucuz olduğu için firmalar kendi distribütörlük ağını kurmak yerine yerel ya da bölgesel kargo ve nakliye şirketleri ile çalışmaktadır.

E-ticaret: İran'da e-ticaret kanalı 2019 yılında bir önceki yıla oranla %30,5 büyüyerek 18 milyar dolara ulaşmıştır. Tüketicilerin internet penetrasyonları önemli oranda artmaktadır. Ülkedeki internet penetrasyonu 73 milyona ulaşmıştır. Ek olarak akıllı telefon kullanımı da yaygınlaşmakta, nüfusun yaklaşık yarısı, 40 milyon birey akıllı telefon kullanmaktadır. İran'da e-ticaret pazarının %50'sini medya ürünleri oluştururken ikinci sırada %33 ile kişisel bakım ve güzellik ürünleri gelmektedir.

TİCARET MÜŞAVİRLİKLERİMİZ VE ATAŞELİKLERİMİZ

TAHRAN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Abdullah OSKAY

Ticaret Müşaviri

Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor
Ferdowsi Ave. No:337 TEHRAN 11444 / IRAN
P.O.Box:11155/8758

 tahran@ticaret.gov.tr

 00 98 21 33 91 35 92
00 98 21 33 92 62 46

 (IP Tel) 0 312 204 82 88

 (Fax) 00 98 21 33 92 49 52

TAHRAN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Güner GENÇER

Ticaret Müşavir Yardımcısı

Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor
Ferdowsi Ave. No:337 TEHRAN 11444 / IRAN
P.O.Box:11155/8758

 tahran@ticaret.gov.tr

 00 98 21 33 91 35 92
00 98 21 33 92 62 46

 (IP Tel) 0 312 204 82 88

 (Fax) 00 98 21 33 92 49 52

TEBRİZ BAŞKONSOLOSLUĞU

Tahir DİNGİL

Ticaret Ataşesi

Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor
Kuye Vale Asr, Khiyabani Foroughi, Kuçe-i Farhangian No:8
P.O.Box.:4155-51335 TEBRİZ / IRAN

 tebriz@ticaret.gov.tr

 00 98 41 3329 75 82

 (IP Tel) 0 312 204 81 69

 (Fax) 00 98 41 3329 75 83

URUMİYE BAŞKONSOLOSLUĞU

Bekir Sıddık KIZMAZ

Ticaret Ataşesi

Turkish Consulate General Office of the Commercial
Attache Khayabane Shahid Dr.Behesti No:30 ORUMİEH /
IRAN

 urumiye@ticaret.gov.tr

 00 98 44 3348 8585

 (IP Tel) 0 312 204 81 61

 (Fax) 00 98 44 3348 8585

URUMİYE BAŞKONSOLOSLUĞU

Ersin ÖZDEMİR

Ticaret Ataşesi

Turkish Consulate General Office of the Commercial
Attache Khayabane Shahid Dr.Behesti No:30 ORUMİEH /
IRAN

 urumiye@ticaret.gov.tr

 00 98 44 3348 8585

 (IP Tel) 0 312 204 81 61

 (Fax) 00 98 44 3348 8585

Kaynaklar

- <https://www.tim.org.tr/tr/default.html>
- <https://www.tuik.gov.tr/>
- <https://www.ticaret.gov.tr/>
- <https://www.gaib.org.tr/tr.html>
- <https://www.trademap.org/>
- [Uluslararası Ticaret Merkezi İhracat Potansiyeli Haritası](#)
- [Uluslararası Ticaret Merkezi Pazara Giriş Haritası](#)
- [Dünya Bankası Ticaret Analiz Bilgi Sistemi-TRAINS](#)
- [Uluslararası Ticaret Merkezi Küresel Ticaret Yardım Masası](#)
- [Euromed Ticaret Yardım Masası](#)
- [Doing Business Veritabanı](#)
- [Dünya Bankası WITS Simülasyonu](#)
- [UNCTAD Tarife Dışı Önlemlerin Uluslararası Sınıflandırması](#)
- [DTÖ I-TIP Portalı](#)
- [Uluslararası Ticaret Merkezi Tarife Dışı Önlemler Araştırması](#)
- [Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi](#)
- [EPING](#)